

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Стоматологія»

_____ Ольга Шешукова
“ _____ ” _____ 20__ року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
міжнародного факультету

_____ Лілія Буря
Протокол від _____ 20__ №__

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пропедевтика терапевтичної стоматології
(кафедра)

«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 «Стоматологія»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма «Стоматологія»

Полтава – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Лікарська виробнича практика» (модуль 2) для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» підготовлена та складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності 221 – «Стоматологія» обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12–13 травня 2016 року, м. Тернопіль) та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія», кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог», затвердженого 26.07.2016 р.

Розробники: завідувачка кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології, д.мед.н., професор І.М. Ткаченко, відповідальна за практику на 3 курсі к.мед.н., асистент Ляшенко Л.І..

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології

Протокол від _____ 2024 року № _____.

Завідувач кафедри, професор _____

(підпис)

Ірина ТКАЧЕНКО

(ініціали та прізвище)

Вступ

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Предметом проходження виробничої лікарської практики є виконання стоматологічних маніпуляцій, що охоплюють весь спектр профілактичної роботи лікаря-стоматолога, медичних і медичних стоматологічних маніпуляцій помічника лікаря терапевта-стоматолога і лікаря-стоматолога, які базуються на питаннях етіології, патогенезу, клінічних проявах захворювання зубів і тканин пародонта та методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходах щодо запобігання найпоширенішим захворюванням. вивчення навчальної дисципліни є питання етіології, патогенезу, клінічних проявів захворювань зубів каріозного та не каріозного походження, методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів щодо запобігання таким найпоширенішим захворюванням, як карієс та його ускладнення.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки). Проходження виробничої лікарської практики для студентів 3 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології, внутрішньої медицини, соціології, а також з основних клінічних дисциплін (пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань), з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика формує засади подальшого вивчення студентом дисциплін професійної підготовки – стоматології дитячого віку, терапевтичної стоматології, що передбачає інтеграцію з ними "по вертикалі" та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.отриманих студентами знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, дерматології, венерології, соціальної медицини та пропедевтики терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою проходження виробничої лікарської практика є перевірка та закріплення знань і практичних навичок лікаря терапевта-стоматолога, отриманих здобувачами освіти відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності 221 – «Стоматологія».

1.2.Основними завданнями проходження виробничої практики є:

- Навчитися використовувати принципи профілактики стоматологічних захворювань та визначати фактори ризику основних стоматологічних захворювань та їх ускладнень.

- Проводити заходи щодо профілактики основних стоматологічних захворювань та здійснювати епідеміологічний аналіз стоматологічної захворюваності населення, виявляючи групи ризику, території ризику, фактори ризику. Визначати тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб. Демонструвати та володіти практичними навичками з профілактики стоматологічних захворювань.
- Використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (амбулаторну карту стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи).
- Визначати зміст організації роботи терапевтичного стоматологічного відділення поліклініки, дотримуватися лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режиму, демонструвати знання щодо методів стерилізації стоматологічного інструментарію та порядку догляду за ним.
- Проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовувати на практиці провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології, обґрунтувати і формулювати попередній діагноз; вміти аналізувати результати обстеження та проводити диференціальну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, складати план лікування хворого на карієс, його ускладнення та некаріозні ураження в залежності від форми, перебігу захворювання, віку та загального стану пацієнта, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.
- Оволодіти методами знеболення при лікуванні одонтопатології, препарування каріозних порожнин за Блеком, роботи стоматологічним інструментарієм і ендодонтичними інструментами, методиками роботи з пломбувальними матеріалами хімічного, світлового твердіння, для тимчасових пломб і корневих каналів.
- Оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на стоматологічному прийомі у лікаря стоматолога-терапевта.
- Проводити оцінку стану гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її. Надавати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта з одонтопатологією.
- Ознайомитися із веденням обліково-звітної документації лікаря стоматолога-терапевта, виписувати рецепти і знати вимоги до умов зберігання медикаментозних препаратів, пояснювати механізм впливу під час їх застосування.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами «Стандарту вищої освіти України» практика «Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології» забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

– *інтегральна*: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

– *загальні*:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іншою мовою.
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.
8. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
9. Здатність до вибору стратегії спілкування.
10. Здатність працювати у команді.
11. Навички міжособистісної взаємодії.
12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
13. Навички здійснення безпечної діяльності.
14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
16. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

– *спеціальні*:

1. Збирання медичної інформації про стан пацієнта.
2. Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання.
4. Діагностування невідкладних станів.
5. Планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань.
6. Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
7. Визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань.
8. Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.
9. Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
10. Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
11. Ведення медичної документації.
12. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі

«Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог					
Загальні компетентності					
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі 22 «Охорона здоров'я» та показники, що їх характеризують.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання щодо вдосконалення діяльності лікаря-стоматолога.	Встановлювати відповідні комунікативні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань. Безперервне навчання протягом життя.
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень.
4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іншою мовою.	Знати державну мову, включно професійного спрямування. Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування.	Вміти користуватися державною мовою та іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування.	Використовувати знання мов у професійній діяльності лікаря-стоматолога.	Нести відповідальність за безперервне вдосконалення знань з державної та іноземних мов.
5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Мати сучасні знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у встановленні комунікаційних зв'язків.	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
6.	Здатність до пошуку, опрацювання	Знати алгоритм пошуку, опрацювання та	Вміти використовувати алгоритм пошуку,	Використовувати сучасну інформацію у	Нести відповідальність за безперервний

	та аналізу інформації з різних джерел.	аналізу інформації з різних джерел за спеціальністю 221 «Стоматологія».	опрацювання та аналізу інформації з різних джерел у професійній діяльності лікаря-стоматолога.	встановленні комунікаційних зв'язків.	пошук, опрацювання та аналіз інформації з різних джерел з метою вдосконалення професійної діяльності.
7.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань в нових умовах.	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації.
8.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності.
9.	Здатність до вибору стратегії спілкування.	Знати методи реалізації стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за вибір стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.
10.	Здатність працювати у команді.	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді.	Вміти продуктивно взаємодіяти під час колективної роботи.	Формувати спроможність до професійного спілкування під час роботи у команді.	Нести особисту відповідальність за внесок у командну роботу.
11.	Навички міжособистісної взаємодії.	Знати способи міжособистісної взаємодії при спілкуванні з колегами та пацієнтами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час міжособистісної взаємодії.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток.
12.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Знати морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	Використовувати у практичній діяльності морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	Дотримуватись під час професійної діяльності морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.	Нести персональну відповідальність за дотримання морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.

13.	Навички здійснення безпечної діяльності.	Здатність оцінювати рівень небезпеки при виконанні професійних завдань.	Вміти здійснювати професійну діяльність з дотриманням правил безпеки.	Забезпечувати якісне виконання професійної роботи з дотриманням правил безпеки.	Нести персональну відповідальність за дотримання правил безпеки при виконанні професійних завдань.
14.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість при виконанні професійних завдань.	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	Встановлювати комунікативні зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.	Нести персональну відповідальність за забезпечення якості виконання професійної діяльності.
15.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Здатність оцінити стан навколишнього середовища.	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища, брати участь у заходах по їх збереженню та покращенню.	Застосовувати комунікативні зв'язки для підвищення ефективності збереження навколишнього середовища.	Нести персональну відповідальність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань.
16.	Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки.	Формувати свою громадську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадські позицію та діяльність.
№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Спеціальні компетентності					
1.	Збирання медичної інформації про стан пацієнта.	Знати алгоритм збирання лікарем-стоматологом медичної інформації про стан пацієнта на терапевтичному прийомі.	Вміти провести розпитування та виділити основні скарги, оцінити загальний стан, визначити стоматологічний статус пацієнта.	Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології під час збору анамнезу.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.
2.	Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.	Будова твердих тканин тканин зуба, пульпи, пародонту, органів та слизової оболонки порожнини рота, зміни в них, пов'язані з віком та патологічними станами. Клініко-анатомічні особливості будови	Оцінити стан зубів, пародонту, органів та слизової оболонки порожнини рота та зміни в них. Визначати належність зубів до тієї чи іншої групи, сторони (справа, зліва), верхньої чи	Вміти пояснити та обґрунтувати зміни стану зубів, пародонту, органів та слизової оболонки порожнини рота, слини та ротової рідини пацієнту, колегам.	Нести відповідальність за правильність та точність оцінки лабораторних та інструментальних методів дослідження.

		зубів, ознаки належності до відповідної щелепи, сторони. Біохімічний, мікробіологічний склад слини, ротової рідини, їх біофізичні властивості та ремінералізуючий потенціал. Методи визначення довжини кореневого каналу.	нижньої щелепи. Оцінити та інтерпретувати результати біохімічних, біофізичних, мікробіологічних досліджень слини та ротової рідини, їх ремінералізуючі властивості. Оцінити колір, стан тканин зуба в нормі, при демінералізації тощо. Проводити визначення довжини кореневого каналу різними методами.		
3.	Встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання.	1.Мати спеціальні знання щодо діагностики стоматологічних захворювань, визначених Стандартом вищої освіти. 2. Класифікація каріозних порожнин за Блемом. 3.Клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів. 4.Топографія тканин та утворень зуба. 5. Зубні формули.	1.Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми, використовуючи попередні дані анамнезу пацієнта, дані огляду пацієнта, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання. 2.Визначати належність каріозних порожнин до певного класу за Блемом. 3.Оцінити глибину каріозного ураження, стан тканин зуба. 4.Позначати зуби різними зубними формулами.	Встановлювати комунікативні зв'язки для забезпечення якості діагностичного процесу.	Нести відповідальність за результати діагностики стоматологічного захворювання. Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями.
4.	Діагностування невідкладних станів.	Діагностування невідкладних станів на стоматологічному прийомі.	Мати спеціалізовані знання про діагностику невідкладних станів, визначених Стандартом вищої	Виконувати діагностування невідкладних станів згідно стандартних схем.	Визначити тактику надання екстреної медичної допомоги згідно алгоритму.

			освіти.		
5.	Планування та проведення заходів профілактики стоматологічних захворювань.	Знати принципи профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень. Знати основні принципи гігієнічного навчання та виховання населення.	Вміти планувати заходи для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань, оцінити їх ефективність. Планувати первинну та вторинну профілактику найпоширеніших стоматологічних захворювань у дітей різного віку. Проводити заходи щодо профілактики основних стоматологічних захворювань.	Вміти пояснити та обґрунтувати принципи профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнення пацієнту, колегам.	Нести відповідальність за правильність та точність проведення заходів профілактики стоматологічних захворювань.
6.	Визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.	Знати алгоритми визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань пацієнтів терапевтичного профілю.	Вміти на практиці застосовувати протоколи лікування для визначення характеру та принципів стоматологічних пацієнтів терапевтичного профілю.	Вміти пояснити та обґрунтувати вибір принципів лікування стоматологічних захворювань пацієнту, колегам.	Нести відповідальність за правильність та точність визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
7.	Визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань.	Дотримуватися здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я.	Вміти проаналізувати стан здоров'я певного контингенту на підставі офіційних даних шляхом співставлення з середньостатистичними показниками. На підставі даних про стан навколишнього середовища, продуктів харчування, режиму відпочинку та праці, стан здоров'я певного контингенту, визначити наявність зв'язку між ними.	Встановлювати комунікативні зв'язки для забезпечення якісного необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань.	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями що до режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань.

8.	Виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.	1.Способи та етапи препарування каріозних порожнин різних класів за Блекум. 2.Склад, властивості, показання до використання пломбувальних матеріалів для постійних і тимчасових пломб, лікувальних прокладок та методики їх застосування. 3.Клінічні особливості будови порожнини зуба та кореневих каналів зубів. 4.Склад, властивості, показання до використання матеріалів для пломбування кореневих каналів (силери та філери).	1.Поетапно препарувати каріозні порожнини різними способами класичною та мінімально-інвазивними методиками. 2.Пломбувати каріозні порожнини I – V класів за Блекум матеріалами різних груп. 3.Трепанувати коронки зубів різних груп, проводити ампутацію, екстирпацію пульпи, видаляти гнильний розпад, проводити інструментальну та медикаментозну обробку кореневих каналів та їх пломбування різними методами та групами силерів за призначенням.	Вміти обґрунтовано обирати методики та проводити окремі етапи лікування зубів.	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями.
9.	Проведення лікування основних стоматологічних захворювань.	Знати протоколи лікування стоматологічних захворювань пацієнтів терапевтичного профілю з одонтопатологією.	Вміти на практиці застосовувати протоколи лікування у стоматологічних пацієнтів терапевтичного профілю.	Вміти пояснити та обґрунтувати проведення лікування стоматологічних захворювань пацієнту, колегам.	Нести відповідальність за лікування стоматологічних пацієнтів терапевтичного профілю з одонтопатологією
10.	Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	Зміни біохімічного складу, будови та властивостей твердих тканин зубів при підвищеному вмісті фтору (селену) у воді та ґрунті ендемічних зон.	Оцінити вплив екзогенних чинників на стан твердих тканин зубів.	Вміти пояснити пацієнту значення мінеральних речовин, мікроелементів для правильного формування зубів, щелеп та кісткової системи.	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями.
11.	Ведення медичної документації.	Знати перелік та правила ведення медичної документації, яка використовується в	Вміти заповнювати медичну документацію, яка використовується	Встановлювати комунікативні зв'язки для забезпечення якісного ведення	Нести відповідальність за виконання професійних обов'язків.

		роботі лікаря стоматолога- терапевта.	в роботі лікаря стоматолога- терапевта.	медичної документації, особливо суворої звітності.	
12.	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Знати методи опрацювання державної, соціальної, медичної інформації.	Вміти аналізувати та оцінювати державну, соціальну, медичну інформацію.	Використовувати стандартні підходи до оцінки інформації, використовувати комп'ютерні інформаційні технології.	Відповідати за опрацювання державної, соціальної, медичної інформації.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: проходження «Виробничої лікарської практики» закладає фундамент для формування у подальшому практичної частини програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 221 «Стоматологія»:

1. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
2. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
3. Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження пацієнтів із стоматологічним захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань.
4. Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів у лікувальній установі.
6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
8. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу.

10. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
11. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
12. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
13. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
14. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика» (модуль 2) відводиться 60 годин – 2.0 кредитів ECTS. Відповідно до примірного навчального плану підготовки фахівців **другого (магістерського) рівня вищої освіти** галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» (2026) та розпорядження навчальної частини ПДМУ навчальні години розподілені наступним чином:

Назва дисципліни, рік навчання	Кредит ECTS	Кількість годин				
		Всього	Ауд.	Лекції	Практичні	СРС
Лікарська виробнича практика						
3-й рік навчання	2	60	-	-	15	45

Програма навчальної дисципліни «Лікарська виробнича практика» (модуль 2) складається з 1 модуля – Модуль 2. Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усь-го	у тому числі				
	л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 2. Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології						
Тема 1. Принципи організації роботи стоматологічного кабінету терапевтичного профілю. Техніка безпеки під час роботи в стоматологічному кабінеті. Обліково-звітна документація лікаря-стоматолога терапевта. Профілактика невідкладних станів в клініці терапевтичної стоматології (запаморочення, втрата свідомості, гіпертонічний криз, кропивниця, анафілактичний шок). Визначення провідних симптомів та надання невідкладної допомоги. Оцінка стану хворого.	2,5		2			0,5
Тема 2. Проведення основних методів обстеження пацієнта (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання,	2,5		2			0,5

анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення визначення стану гігієни порожнини рота за індексами Гріна-Верміліона, Федорова-Володкіної. Оцінка результатів їх проведення. Заповнення амбулаторної картки хворого. Методика проведення професійної гігієни порожнини рота. Методика видалення зубних відкладень ручним способом та з використанням фізичних пристосувань(скейлер) і хімічних засобів. Видалення назубних відкладень – зубного нальоту та зубного каменя. Контроль результатів проведення гігієни порожнини рота за допомогою індексів.					
Тема 3. Проведення основних методів обстеження пацієнта з карієсом (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з карієсом (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика) , діагностичних тестів (тест на препарування), оцінка результатів їх проведення. Заповнення амбулаторної картки хворого. Проведення диференціальної діагностики карієсу. Встановлення діагнозу та визначення тактики лікування карієсу з урахуванням клінічного перебігу патології (гострий, хронічний, множинний, рецидивуючий, вторинний). Етапи лікування гострого, хронічного карієсу. Особливості лікування множинного карієсу Участь у диспансерному спостереженні пацієнтів.	2,5		2		0,5
Тема 4. Проведення основних методів обстеження пацієнта з пульпітом (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з пульпітом (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика), проведення діагностичних тестів – тесту з анестезією, визначення тригерних зон, обстеження місць виходу периферійних гілок трійчастого нерву (точок Валле), оцінка результатів їх проведення. Інтерпретація рентгенограми. Проведення диференційної діагностики пульпіту. Заповнення амбулаторної картки хворого. Встановлення діагнозу та визначення методу лікування пульпіту з урахуванням клінічного перебігу патології. Етапи лікування гострого, хронічного пульпіту та його загострення. Вибір методу знеболення та знеболюючого засобу. Перша допомога при гострому гнійному пульпіті та при загостренні хронічного пульпіту.	2,5		2		0,5
Тема 5. Проведення основних методів обстеження пацієнта з періодонтитом (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба –	2,5		2		0,5

зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня (визначення провідних симптомів: Лукомського, Кроне, Мармасе, Шмрекера), пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з періодонтитом (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика) , оцінка результатів їх проведення. Інтерпретація рентгенограми. Проведення диференційної діагностики періодонтиту. Заповнення амбулаторної картки хворого. Встановлення діагнозу та визначення методу лікування періодонтиту з урахуванням клінічного перебігу патології. Етапи лікування гострого, хронічного періодонтиту та його загострення. Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в багатокореневих зубах. Вибір методу знеболення та знеболюючого засобу. Перша допомога при гострому гнійному періодонтиті та при загостренні хронічного періодонтиту.					
Тема 6. Проведення основних методів обстеження пацієнта з некаріозними ураженнями: гіперестезія, клиновидний дефект, ерозія емалі, хімічний некроз, флюороз зубів - (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування, перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з некаріозними ураженнями (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика, вітальне фарбування), діагностичних тестів (тест на препарування), оцінка результатів їх проведення. Заповнення амбулаторної картки хворого. Встановлення діагнозу та визначення тактики лікування некаріозних уражень. Етапи лікування некаріозних уражень. Участь у диспансерному спостереженні пацієнтів.	2,5		2		0,5
Тема 7. Підсумковий модульний контроль 2.	5		3		2
Самостійна робота на базах практики	45				38
Усього годин за 2-й модуль	60		15		43

4. Теми лекцій – не передбачено навчальним планом.

5. Теми семінарських занять – не передбачено навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-сть годин
Модуль 2. Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології		
1	Принципи організації роботи стоматологічного кабінету терапевтичного профілю. Техніка безпеки під час роботи в стоматологічному кабінеті. Обліково-звітна документація лікаря-стоматолога терапевта. Профілактика невідкладних станів в клініці терапевтичної стоматології (запаморочення, втрата свідомості, гіпертонічний криз, кропивниця, анафілактичний шок). Визначення провідних симптомів та надання невідкладної допомоги. Оцінка стану хворого.	2
2	Проведення основних методів обстеження пацієнта (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини	2

	рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення визначення стану гігієни порожнини рота за індексами Гріна-Верміліона, Федорова-Володкіної. Оцінка результатів їх проведення. Заповнення амбулаторної картки хворого. Методика проведення професійної гігієни порожнини рота. Методика видалення зубних відкладень ручним способом та з використанням фізичних пристосувань (скейлер) і хімічних засобів. Видалення назубних відкладень – зубного нальоту та зубного каменя. Контроль результатів проведення гігієни порожнини рота за допомогою індексів.	
3	Проведення основних методів обстеження пацієнта з карієсом (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з карієсом (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика) , діагностичних тестів (тест на препарування), оцінка результатів їх проведення. Заповнення амбулаторної картки хворого. Проведення диференціальної діагностики карієсу. Встановлення діагнозу та визначення тактики лікування карієсу з урахуванням клінічного перебігу патології (гострий, хронічний, множинний, рецидивуючий, вторинний). Етапи лікування гострого, хронічного карієсу. Особливості лікування множинного карієсу Участь у диспансерному спостереженні пацієнтів.	2
4	Проведення основних методів обстеження пацієнта з пульпітом (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з пульпітом (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика), проведення діагностичних тестів – тесту з анестезією, визначення тригерних зон, обстеження місць виходу периферійних гілок трійчастого нерву (точок Валле), оцінка результатів їх проведення. Інтерпретація рентгенограми. Проведення диференційної діагностики пульпіту. Заповнення амбулаторної картки хворого. Встановлення діагнозу та визначення методу лікування пульпіту з урахуванням клінічного перебігу патології . Етапи лікування гострого, хронічного пульпіту та його загострення. Вибір методу знеболення та знеболюючого засобу. Перша допомога при гострому гнійному пульпіті та при загостренні хронічного пульпіту.	2
5	Проведення основних методів обстеження пацієнта з періодонтитом (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування , перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня (визначення провідних симптомів: Лукомського, Кроне, Мармассе, Шмрекера), пальпація регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з періодонтитом (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика) , оцінка результатів їх проведення. Інтерпретація рентгенограми. Проведення диференційної діагностики періодонтиту. Заповнення амбулаторної картки хворого. Встановлення діагнозу та визначення методу лікування періодонтиту з урахуванням клінічного перебігу патології. Етапи лікування гострого, хронічного періодонтиту та його загострення. Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в багатокореневих зубах. Вибір методу знеболення та знеболюючого засобу. Перша допомога при гострому гнійному періодонтиті та при загостренні хронічного періодонтиту.	2
6	Проведення основних методів обстеження пацієнта з некаріозними ураженнями: гіперестезія, клиновидний дефект, ерозія емалі, хімічний некроз, флюороз зубів - (опитування – уточнення скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя; огляд - зовнішній, огляд переддвер'я порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, місця захворювання - огляд причинного зуба – зондування, перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота в проекції верхівки кореня, пальпація	2

	регіональних лімфатичних вузлів. Проведення додаткових методів обстеження пацієнта з некаріозними ураженнями (термодіагностика, електроодонтодіагностика, рентгендіагностика, вітальне фарбування), діагностичних тестів (тест на препарування), оцінка результатів їх проведення. Заповнення амбулаторної картки хворого. Встановлення діагнозу та визначення тактики лікування некаріозних уражень. Етапи лікування некаріозних уражень. Участь у диспансерному спостереженні пацієнтів.	
7	Підсумковий модульний контроль 2.	3

7. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл-сть годин
Модуль 2: Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології		
1.	Підготовка до практичних занять	3
2.	Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента	26
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять.	
3.1	Підготовка стоматологічного інструментарію та матеріалів до стерилізації. підготовка до роботи робочого місця лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі. Надання лікарської невідкладної допомоги при непритомності, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.	1
3.2	Клінічне обстеження стоматологічного хворого з використанням основних та додаткових методів обстеження. Дослідження регіонарних лімфатичних вузлів та щитовидної залози.	1
3.3	Тригерні зони та обстеження місць виходу периферійних гілок трійчастого нерва. Проводити обстеження місця захворювання, пальпації, зондування, перкусії. Допоміжні методи обстеження пацієнта з одонтопатологією. Техніка проведення видалення м'якого зубного нальоту, над- і під'ясеневого зубного каменю різними способами: механічним, за допомогою скелера, хімічним. Необхідний набір інструментів.	2
3.4	Техніка проведення знеболення (аплікаційне, ін'єкційне) твердих тканин зуба та пульпи. Техніка препарування каріозних порожнин 1-5 класу за Блекум під різні пломбувальні матеріали, атипових каріозних порожнин. Проведення діагностичних тестів із знеболенням, на препарування. Обґрунтування та практичне використання лікувальних прокладок. Показання, вибір матеріалу.	2
3.5	Обґрунтування та практичне використання фізичних методи під час комплексного лікування та профілактики карієсу і некаріозних уражень. Техніка накладання девіталізуючої пасти (миш'якова, параформальдегідна). Техніка відкриття пульпової камери, ампутації та екстирпації пульпи, видалення путридного розпаду з корневих каналів. Техніка механічної обробки корневих каналів за step-back, crown-down техніками. Техніка визначення довжини кореневого каналу. Обґрунтування та практичне використання для обробки корневих каналів методики електрофорезу та депо-форезу. Техніка пломбування корневих каналів пластичними нетвердіючими, пластичними твердіючими матеріалами та за допомогою гутаперчевих штифтів.	2
4	Заповнення основної звітної документації — щоденника виробничої практики та підсумкового звіту	4
5	Індивідуальна робота: — реферат, бесіди або підготовка санітарного бюлетеня та доповідь на клінічних конференціях баз кафедри.	2
6	Підготовка до проведення підсумкового модульного контролю.	2
	Разом за модуль 2	45
	Усього годин	45

9. Індивідуальні завдання:

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання у вузі, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача. До індивідуальних завдань відносяться: доповідь реферату на практичному занятті, проведення санітарно просвітницької роботи, підготовка санітарного бюлетеня, доповідь на клінічних конференціях баз кафедри.

Модуль 2: Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології

1. Підготувати огляд наукової літератури за темами, що вивчаються.
2. Провести наукове дослідження по темі:
 - Провести обстеження стану гігієни рота у пацієнтів різних вікових груп.
 - Провести обстеження пацієнтів з гіперстезією твердих тканин зуба.
 - Визначити кислотостійкість емалі зубів за допомогою ТЕР-тесту та надати рекомендації пацієнтам з підбору методів індивідуальної гігієни.
3. Написати реферат по темі:
 - Особливо небезпечні інфекційно-вірусні захворювання: гепатит, СНІД, кір. Їх прояви в порожнині рота і засоби індивідуального захисту.
 - Вплив факторів оточуючого середовища на стан твердих тканин зубів та органів порожнини рота.
 - Індивідуальна та професійна гігієна порожнини рота, як запорука здоров'я пацієнта.
 - Здоровий спосіб життя. Заходи по його дотриманню і особиста гігієна пацієнта.
 - Карієс: причини розвитку, проблеми профілактики, лікування та запобігання ускладнень.
 - Галітоз – проблема неприємного запаху з порожнини рота.
 - Профілактика карієсу та його ускладнень.
 - Пульпіт і періодонтит, як вогнища хроніоінфекції та хроніоінтоксикації організму.
 - Правові аспекти організації стоматологічної допомоги населенню в умовах приватної стоматологічної клініки.
4. Провести санітарно-просвітницьку роботу у поліклініці під час прийому пацієнтів, під час проф. оглядів.
5. Провести профілактичні бесіди.
6. Виготовити санітарний бюлетень.

10. Методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (практика для напруцювання вмінь та навичок);
- самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу.

11. Методи контролю: усне опитування, опанування практичних навичок.

- за зв'язком з процесом навчання: включений і відстрочений;

- за часом реалізації: попередній (вихідний) — проводиться безпосередньо перед навчанням і дозволяє правильно оцінити початковий рівень знань студента та спланувати навчання; поточний — здійснюється на кожному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу;
- тематичний (етапний) рубіжний — проводиться після завершення певного етапу навчання; підсумковий — слугує для перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок з певної навчальної дисципліни.

Форми поточного контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване), співбесіда.
2. Практична перевірка сформованих професійних умінь. Проводиться за результатами виконання практичної роботи наприкінці заняття.
3. Тестовий контроль.

12. Форма підсумкового контролю успішності навчання: контроль засвоєння практичних навичок (виконання стоматологічних маніпуляцій) - практична перевірка сформованих професійних вмінь, усне опитування, письмова відповідь на запитання з білета.

Відповідно до Навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» формою контролю з виробничої практики є підсумковий модульний контроль.

13. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми виробничої лікарської практики для студентів 3-го курсу стоматологічного факультету.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою практики. Всього студент за засвоєння модуля (залікового кредиту) набирає 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результати модульного підсумкового контролю – 80 балів.

Поточний контроль здійснюється відповідно до результатів навчання на модулі. Одним із видів діяльності здобувачів вищої освіти та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої лікарської практики (**додатки 1-5**). Щоденник є основним документом на період виробничої лікарської практики, включаючи її захист. Здобувачі вищої освіти зобов'язані за період практики кожен день записувати в щоденник все, що зроблено за добу. У ньому ж, в загальній послідовності відображається суспільно-корисна робота (випуски санітарних бюлетенів, написання рефератів, проведення бесід в організованих дитячих колективах та ін.).

Не менше двох разів на тиждень здобувач вищої освіти повинен подати щоденник на перевірку асистенту (доценту) – керівнику виробничої практики від кафедри і щоденно – на підпис безпосередньому керівникові (лікарю від лікувального закладу).

Після завершення модулю здобувач вищої освіти заповнює підсумковий звіт (**додаток 3-5**) про виконану роботу. Після закінчення виробничої лікарської практики, складання цифрового та текстового звітів здобувачу вищої освіти видається характеристика та рецензія на Щоденник, які підписані безпосереднім керівником практики та головним лікарем. При написанні характеристики та рецензії слід відображати такі показники: рівень теоретичної підготовки, оволодіння практичними навичками, знання рецептури, дотримання основ деонтології та етики, ставлення здобувача вищої освіти до оволодіння практичними навичками. Характеристика повинна бути завірена печаткою лікувального закладу, де проводилась виробнича лікарська практика. Наявність заповненого відповідно форми та завіреного підписом керівника практики Щоденника та підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю.

Поточне оцінювання. Поточний контроль здійснюється на кожному з практичних занять та під час самостійної роботи у відділеннях лікувальних заходів. Для контролю рекомендується застосовувати наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль виконання практичних навичок, розв'язування ситуаційних задач, тест-контроль теоретичної підготовки. Поточне оцінювання здобувачів вищої освіти проводиться за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються. Керівники виробничої практики аналізують роботу здобувачів вищої освіти у відділеннях, враховуючи їх дисципліну (здобувач вищої освіти не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення Щоденника, якість оволодіння практичними навичками визначеними переліком з кожного модуля, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку визначеному в Підсумковому звіті в балах:

«5» балів - отримує здобувач вищої освіти, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів - отримує здобувач вищої освіти, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» балів – отримує здобувач вищої освіти, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» балів - отримує здобувач вищої освіти, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

Санітарно-просвітницька робота (випуск санітарних бюлетенів, проведення бесід, реферати) оцінюються як індивідуальна робота здобувача вищої освіти.

Поточна успішність дорівнює середньому арифметичному середніх оцінок за практичні заняття та самостійну роботу (ведення щоденника, робота у відділеннях). Бал визначається згідно таблиці 1:

Таблиця 1

Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу	Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу
2,00	0	3,55	85
2,05	49	3,60	86
2,10	50	3,65	87
2,15	52	3,70	89
2,20	53	3,75	90
2,25	54	3,80	92
2,30	55	3,85	93
2,35	56	3,90	94
2,40	58	3,95	95
2,45	59	4,00	96
2,50	60	4,05	97
2,55	61	4,10	98
2,60	62	4,15	99
2,65	64	4,20	101
2,70	65	4,25	102
2,75	66	4,30	103
2,80	67	4,35	104
2,85	69	4,40	106
2,90	70	4,45	107
2,95	71	4,50	108
3,00	72	4,55	109
3,05	73	4,60	110
3,10	74	4,65	111
3,15	75	4,70	113
3,20	77	4,75	114
3,25	78	4,80	115
3,30	79	4,85	116
3,35	80	4,90	118
3,40	82	4,95	119
3,45	83	5,00	120
3,50	84		

До підсумкового контролю допускається здобувач вищої освіти, який відвідав усі практичні заняття та на 100% виконав запропоновану кількість практичних навичок, виклав їх у письмовій формі та надав обґрунтовані відповіді на запитання щодо змісту Щоденника, набравши 72 бала (що складає 60%) з 120 максимальних балів.

Підсумковий контроль виробничої лікарської практики, який проводиться у вигляді підсумкового модульного контролю окремо за кожний модуль та приймається відповідальними викладачами з кожного із змістових модулів, передбачає демонстрацію вмінь і практичних навичок з переліку по кожному модулю і вирішення двох ситуаційних завдань.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час модульного контролю, становить 80, при цьому:

- практичні навички – 60 балів;
- два ситуаційні завдання – 20 балів (по 10 балів за кожне завдання).

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше 50 балів.

Загальне оцінювання виробничої лікарської практики проводиться як і навчальної дисципліни. Оцінка з виробничої практики виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі модулі з практики. Кількість балів, яку здобувач вищої освіти набрав з виробничої лікарської практики, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів).

Заохочувальні бали за рішенням Вченої ради можуть додаватися до кількості балів з виробничої практики здобувачам вищої освіти, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді серед ВНЗ України з дисциплін, що входять до практики та інше.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Конвертація кількості балів з виробничої практики у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована здобувачам вищої освіти, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці для студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
A	«5»
B,C	«4»
D,E	«3»
FX, F	«2»

Оцінка з виробничої лікарської практики FX,F («2») виставляється здобувачам вищої освіти, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX («2») виставляється здобувачам вищої освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше 2-х (двох) разів за графіком, затвердженим ректором.

Здобувачі вищої освіти, які одержали оцінку F по завершенню виробничої лікарської практики (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів), мають право пройти повторне навчання з відповідного модуля. Рішення приймається керівництвом ВНЗ відповідно до нормативних документів, затверджених в установленому порядку.

14. Методичне забезпечення:

- робочий навчальний план і програма виробничої практики;
- плани практичних занять та самостійної роботи студентів;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- питання та завдання до контролю засвоєння розділу;
- перелік теоретичних питань та завдань для перевірки практичних навичок під час підсумкового модульного контролю.

15. Рекомендована література

1. Основна література:

Базова

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4 т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсіс: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. / За ред. А.В. Борисенка. - К.: Медицина, 2010. – 560 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.
4. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 3. Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.– К.: Медицина, 2008. – 616 с.

Допоміжна

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
2. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
3. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін. – Тернопіль, 2017. – 120 с.
4. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. – Полтава, 2005. – 124 с.

5. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрик, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.
6. Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. – Полтава, 1998. – 119 с.
7. Крок-2. Тести з терапевтичної стоматології. Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з терапевтичної стоматології. Тесты по терапевтической стоматологии. Сборник заданий для подготовки к тестовому экзамену по терапевтической стоматологии./ За ред. Проф.. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 286 с.
8. Кухта С.Й. Терапевтична стоматологія: Тлумачний словник / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 235 с.
9. Куроєдова В.Д., Коршенко В.О., Денисенко В.В. Проблеми ВІЛ/СНІДу в стоматології. – Полтава, 2010. – 96 с.
10. Машенко І.С. Лікування і профілактика карієсу зубів: навчальний посібник / І.С.Машенко, Т.П. Кравець. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 307с.
11. Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2003. – 392 с.
12. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
13. Ніколішин А.К. Флюороз зубів / А.К. Ніколішин. – Полтава, 1999. – 135с.
14. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439 с.
15. Врачебная практика по терапевтической стоматологии[Текст]: навчальний посібник /Павленкова О.В. ,Павленко С.А., Сидорова А.І., Ткаченко І.М.– Полтава: ТОВ «Укрпромторгсервіс», 2017 р. – 151с.
16. Производственная врачебная практика по терапевтической стоматологии (учебно-методическое пособие) /Ковальов Є.В.Сидорова А.І.Павленко С.А.Лобач Л.М. Издательство ФОП Гаража М.Ф., г Полтава
17. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
18. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.

16.Інформаційні ресурси

- http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8
- http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html
- <http://nashol.com/2011041354397/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanii-skorikova-l-a-volkov-v-a-bajenova-n-p.html>
- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/2393-propedevtika>

stomatologicheskikh-zabolevaniy-skorikova.html

- http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8.

- http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри _____

Протокол від _____ року № _____

Розробники: _____

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри